

Raadsvoorstel

Onderwerp:	Raadsvoorstel m.b.t. toekomst Speeldoos
Afdeling:	ONTW
Datum behandeling in B&W:	9 april 2019
Datum raadsvergadering:	18 april 2019
Nummer:	
Documentnummer:	BW/19 - 300892
Zaaknummer:	Z18 - 204980
Afdelingshoofd:	E.G.M. van Ekeren

Voorstel

1. In te stemmen met (de in de rapportage benoemde) 'Variant A' en daarmee te kiezen voor sociaal cultureel centrum de Speeldoos i.p.v. Theater de Speeldoos;
2. Voor de reguliere activiteiten m.b.t. het faciliteren van amateurkunst en de buitenschoolse cultuur educatie het college te mandateren om een incidentele subsidie van € 306.000,- te verlenen en vast te stellen aan Stichting Theater de Speeldoos als beheersstichting voor een (pilotperiode) van anderhalf jaar (€ 102.000 in 2019 en € 204.000,- in 2020) ;
3. Om een faillissement af te wenden het college mandateren om een incidentele subsidie van € 310.000,- te verlenen en vast te stellen aan Stichting Theater de Speeldoos in de vorm van een renteloze lening (overbruggingskrediet) en ten laste te brengen van de Algemene Reserve met als voorwaarden;
 - 1) een recht van hypotheek op het pand van Stichting Theater de Speeldoos;
 - 2) aflossingsvrij tot 1 januari 2021;
 - 3) beoordeling per 1 januari 2021 of overbruggingskrediet wordt omgezet in bedrag om niet of dat aflossing moet plaatsvinden.
4. Het college te ondersteunen in de intentie tot verwerving van het onroerend goed van de Speeldoos.

Eerdere besluitvorming

Na een langlopend conflict over subsidiegelden zijn er in 2017 en 2018 meerdere besluiten door zowel de gemeenteraad als het college genomen m.b.t. de Speeldoos. Het meest verstrekkende besluit was het beëindigen van de subsidierelatie met Stichting Theater de Speeldoos per 1 juli 2019. Over dit besluit lopen geen juridische procedures meer.

Eind 2018 heeft het college aan u een door de Speeldoos opgestelde notitie toegezonden. Deze notitie en de daarin gedane constatering waren voor u aanleiding om raadsbreed een motie aan te nemen waarin wordt uitgesproken dat het vertrouwen in het voltallige bestuur en de directeur van Theater de Speeldoos is verdwenen. Hierop is het college verzocht om alleen met een volledig nieuw bestuur van Theater de Speeldoos het gesprek aan te gaan en totdat er een nieuw bestuur is, met de waarnemend directeur. Tijdens die zelfde vergadering is er door u unaniem besloten om nogmaals het collegestandpunt te onderschrijven om geen subsidie beschikbaar te stellen voor professionele kunsten en het inrichten van een beheersstichting verder te onderzoeken.

Inleiding

Het gehele bestuur van Stichting Theater de Speeldoos is, na bovenstaande motie, eind 2018 afgetreden. Het bestuur heeft aangegeven zelf geen nieuw bestuur aan te zoeken en de gemeente verzocht iemand naar voren te schuiven. Vanwege het kerstreces 2018 is dit pas in januari gebeurd. Om deze periode te overbruggen is de gemeentesecretaris van 1 januari 2019 tot 22 januari 2019 ingeschreven geweest als voorzitter van Stichting Theater de Speeldoos. In deze periode zijn er geen besluiten genomen. Op 22 januari is het huidige bestuur aangetreden. Dit (tijdelijk) bestuur heeft een onafhankelijke foto van de huidige situatie gemaakt m.b.t. activiteiten, het gebouw en de exploitatie. Dit heeft bijgevoegde rapportage opgeleverd (bijlage 1)

Belangrijkste conclusies:

- Het rapport laat zien dat het niet mogelijk is om professionele kunsten te programmeren zonder subsidie;
- Dat StarsOnStage nog grote schulden open heeft staan bij Stichting Theater de Speeldoos;
- Uit de liquiditeitsprognose komt naar voren dat, mocht er in april geen subsidie worden verstrekt aan Stichting Theater de Speeldoos, een faillissement onafwendbaar is;
- Voor de 'noodzakelijke renovatie' aan het gebouw is € 4.3 miljoen¹ euro nodig, hiervoor is door Stichting Theater de Speeldoos geen geld gereserveerd;

Het interim bestuur legt vervolgens in deze rapportage verschillende vragen voor aan het college van B&W en de gemeenteraad. E.e.a. geeft voldoende aanleiding om met prioriteit dit voorstel aan u voor te leggen.

Beoogd effect

De continuïteit van het faciliteren amateurkunst en buitenschoolse cultuureducatie bewerkstelligen met heldere keuzes welke aan onzekerheden een eind maken.

Argumenten

1.1 De omvorming naar een beheersstichting/ sociaal cultureel centrum is conform raadsbesluit 18 december 2018
Het is al tijden gemeentelijk uitgangspunt geen professionele kunsten te subsidiëren. Dit is tijdens de raadsvergadering van december 2018 herhaald en unaniem bevestigd. Door in te stemmen met 'Variant A' uit de rapportage van het interim bestuur geven we hier gevolg aan.

1.2 De Speeldoos gaat in afgeslankte vorm verder

Door in te stemmen met 'Variant A' wordt de Speeldoos omgevormd tot een 'sociaal cultureel centrum', in plaats van een theater. Door deze beleidswijziging worden veel functies binnen het theater overbodig. Deze transitie en de kosten die dit met zich meebrengen lichten we onder argument 3 nader toe.

Het college wil bij deze transitie in iedergeval expliciet de eis opleggen dat e.e.a. snel in gang wordt gezet.

¹ Technische due dilligence VB&T 2019 (geen check van gemeente op cijfers)

2.1/3.1 Een incidentele subsidie ter hoogte van € 300.000 moet aan de gemeenteraad worden voorgelegd
Het verlenen van incidentele subsidies die binnen het programma passen, is tot € 20.000,- gemandateerd aan het college. Doordat deze bedragen hoger zijn dan € 20.000,- moet het aan de gemeenteraad worden voorgelegd.

2.2 Het faciliteren van amateurkunst en buitenschoolse cultuureducatie kan structureel met minder subsidie georganiseerd worden

Concreet betekent dit dat er i.p.v. jaarlijks € 364.291,- aan subsidiegelden, jaarlijks rond de € 200.000,- aan subsidiegelden richting de Speeldoos gaan voor het faciliteren van amateurkunst en buitenschoolse cultuureducatie. Hiervoor is dekking binnen de begroting. Het voorstel is de subsidie daarop aan te passen en rekening houdend met de nieuwe functie, de Speeldoos voor de periode van 1 juli tot en met 31 december 2020 een incidentele subsidie toe te kennen van € 306.000,-. Deze periode van 1,5 jaar benutten we voor het maken van afspraken met De Speeldoos, op bouwkundig (zie 4) en inhoudelijk vlak (prestatieafspraken). Voorwaarde voor het verlenen van deze subsidie met ingang van 1 juli as. is het direct inzetten van de transitie naar sociaal cultureel centrum door Stichting Theater de Speeldoos.

2.3 Het beleidsdoel wordt behaald

De subsidie aan Stichting Theater de Speeldoos is al sinds 2004 bedoeld ter facilitering van de amateurkunst. Naar nu duidelijk blijkt kan ditzelfde doel, zonder het faciliteren van commerciële activiteiten, voor een aanzienlijk lager bedrag alsnog gerealiseerd worden. Het Theater heeft altijd, ook na de uitspraak van de Raad van State in 2007, de programmering van Professionele kunsten doorgezet, met dito (huisvestings-en exploitatie)kosten vandien. Deze extra uitgaven zijn bekostigd vanuit de subsidie voor amateurkunst.

Daarnaast kan, binnen 'Variant A', de nieuwe stichting Muziek Dans en Musical Vught (MDM) voor een maatschappelijk tarief huren i.p.v. de commerciële huur te betalen die altijd aan StarsOnStage werd gevraagd.

3.1 Stichting StarsOnStage heeft te lang doorgewerkt op het 'oude niveau'

Stichting StarsOnStage, (dochter van Stichting Theater de Speeldoos/zelfde bestuur), heeft na aanpassing van de subsidie en daarbij het verzoek tot wijziging van de activiteiten, de activiteiten en de daarbij horende kosten, niet aangepast. Ze zijn te lang doorgegaan op het oude niveau met bijbehorende kosten en huisvestingslasten binnen de exploitatie van de Speeldoos. Door deze keuze van het oude bestuur en directie, heeft StarsOnStage nog een daadwerkelijke schuld openstaan aan de Speeldoos van € 293.008,- (zie financiële bijlage 3). StarsOnStage heeft geen middelen om deze schuld af te lossen.

3.2 De liquide middelen van de Speeldoos zijn onvoldoende om de exploitatie draaiende te houden. Zonder overbruggingskrediet is een faillissement onafwendbaar,

Zoals in de rapportage wordt aangegeven zijn de liquide middelen onvoldoende om aan de exploitatiekosten te voldoen. Er heeft geen voorverkoop van professionele kunsten plaatsgevonden (waardoor inkomsten zijn uitgebleven) en zoals gesteld heeft StarsOnStage geen middelen om de openstaande schuld af te lossen. Verder zijn er geen reserves opgebouwd en heeft de gemeente een beëindigingsbesluit m.b.t. de subsidie genomen. Het bestuur geeft aan met ingang van eind april de salarissen niet meer te kunnen betalen en kan niet voldoen aan openstaande nota's, zoals de reparatie van de lift.

Door de keuze voor 'Variant A' moeten er tevens transitiekosten gemaakt worden vanwege het ontbinden van meerdere arbeidsovereenkomsten. Het bestuur heeft gekoppeld aan al deze openstaande posten een overbruggingsbudget aangevraagd van € 310.000,- (bijlage 5).

Door in te stemmen met het gevraagde overbruggingskrediet zal het bestuur van Stichting Theater de Speeldoos StarsOnStage ontbinden via een turboliquidatie.

3.3 Door subsidie in de vorm van een overbruggingskrediet te verlenen, kan de Speeldoos omvormen, afrekenen met het verleden en een doorstart maken, daarbij is er volledige dekking te vinden binnen de huidige meerjarenbegroting.

Zoals onder 2.1 en in de rapportage van het bestuur staat beschreven is er +/- € 200.000,- per jaar subsidie nodig voor het faciliteren van amateurkunst en de buitenschoolse cultuur educatie binnen 'Variant A'. In de gemeentelijke begroting is hiervoor nog € 364.290,- opgenomen. Dit betekent dat er binnen de begroting ruimte ontstaat van +/- € 160.000,-. Uitgangspunt is en blijft om niet te bezuinigen op cultuur.

In 2019 zijn geen middelen opgenomen voor het overbruggingsbudget van € 310.000. Wij stellen voor deze te dekken door een onttrekking uit de Algemene Reserve in 2019.

De gevraagde incidentele subsidie voor het overbruggingsbudget is vervolgens binnen twee jaar op te vangen uit de ontstane begrotingsruimte vanaf 2020. De ruimte gebruiken we om in 2020 en 2021 tweemaal € 155.000 (= € 310.000,-) terug te storten in de Algemene Reserve. Onder de kop financiën wordt e.e.a. per jaarschijf verder verduidelijkt.

3.4 De Subsidie zal ingezet worden in de vorm van een renteloze lening met als voorwaarde de vestiging van een hypotheekrecht op het pand van Stichting Theater de Speeldoos

De subsidie zal in de vorm van een renteloze lening worden verstrekt, hieraan zal een 'recht van hypotheek' op het pand van de Speeldoos worden gekoppeld. Verder is de lening aflossingsvrij tot 1 januari 2021, waarna wordt bepaald of de lening wordt omgezet in een bedrag 'om niet'. Deze handelwijze biedt ons garantie dat wij in ieder geval ons geld terugkrijgen, als de stichting in 2021 (of eerder) ophoudt te bestaan. Als de stichting ook na 2021 doorgaat met haar activiteiten, kunnen wij door de lening kwijt te schelden de stichting ook voor de toekomst levensvatbaar houden.

4.1 Het bestuur van de Speeldoos biedt het gebouw aan

Het aanbod van het tijdelijk bestuur om direct over te gaan tot verwerving van het gebouw kent te veel risico's, die het college nu nog niet kan overzien. Zo is er nog onvoldoende inzicht in de bouwkundige staat (brandveiligheid, toegankelijkheid) en zijn de exploitatie- en beheerskosten van het gebouw bij een mogelijke aankoop nog onduidelijk. Ook zijn de fiscale en juridische gevolgen van een aankoop nog niet in beeld.

Het is wel de intentie van het college om, na onderzoek (waaronder de fiscale gevolgen), over te gaan tot verwerving van het onroerend goed. Hiervoor zal een intentieovereenkomst/convenant opgesteld worden met het bestuur van de Speeldoos m.b.t. het 1^e recht van koop van grond en opstallen (rechtsgeldig ondertekend). Graag hoort het college uw zienswijze op de intentie tot verwerving van het onroerend goed.

4.2 *Het is in Nederland gebruikelijk dat een sociaal cultureel gebouw eigendom is van de gemeente.*

Door het gebouw in eigendom te hebben voorkom je de discussie zoals we deze jarenlang hebben gehad. Door het gebouw in eigen hand te hebben bieden we namelijk zekerheid en continuïteit voor de amateurverenigingen omdat de gemeente dan over de faciliteiten gaat. Uitgangspunt dient te blijven om het beheer op afstand te zetten. Hier maken we duidelijke afspraken over.

4.3 *Er kan een voorziening/reserve worden opgebouwd.*

Stichting Theater de Speeldoos heeft jarenlang niets gereserveerd voor noodzakelijke bouwkundige aanpassingen. De eerste externe onderzoeken naar de bouwkundige staat laten zon +- € 4.3 miljoen aan renovatiekosten zien (bijlage 4). Dit rapport is nog niet door het college getoetst op inhoud.

Mocht de gemeente het gebouw in eigendom verkrijgen kan er in de toekomst geld gereserveerd worden voor het noodzakelijke onderhoud en vervangingen. En kunnen de toekomstige financiële lasten voor de mogelijke nieuwbouw meegenomen worden.

Kanttelingen

1.1 *Professioneel Theater door de Speeldoos wordt beëindigd*

Het bestuur van Theater de Speeldoos geeft aan dat, door te kiezen voor 'Variant A', er na 42 jaar een einde komt aan het Theater in Vught. Zoals eerder aangegeven vindt het college het echter de moeite waard om te onderzoeken wat er voor synergie te bereiken is met bijvoorbeeld het Theater aan de Parade uit 's-Hertogenbosch. Hiervoor is het niet nodig dat de gehele organisatie van Theater de Speeldoos is ingericht als een professioneel theater.

2.1 *De amateurverenigingen gaan er in service op achteruit*

Een logisch gevolg van de 'afslanking' is de aanpassing van het serviceniveau. Waar de verenigingen momenteel gewend zijn aan een service van hoog niveau, is het de vraag hoe dit in de toekomst wordt ervaren. Het serviceniveau wordt op de amateurverenigingen afgestemd. Er zullen minder professionele faciliteiten aanwezig zijn. Dit is een aandachtspunt bij het opstellen van nieuwe inhoudelijke afspraken met 'beheersstichting' De Speeldoos, en is onderdeel van gesprek bij de toekomstige ontwikkelingen van de Speeldoos.

3.1 *Wat als we niks doen*

Bij onvoldoende liquide middelen kan de stichting (structureel) niet langer aan haar betalingsverplichtingen voldoen. Faillissement ligt dan voor de hand door eigen aanvraag of op verzoek van (een) schuldeiser(s). De vraag is legitiem, waarom de gemeente dit niet moet laten gebeuren.

Om hier een beeld van te geven worden de volgende stappen uiteengezet:

Vervolproces: curator en rechter-commissaris

- Stichting is niet meer beschikkingsbevoegd over de vermogensbestanddelen die zij in eigendom heeft;
- de curator bepaalt wat er met de grond en het gebouw gebeurt;
- de curator streeft een zo hoog mogelijke opbrengst na ten behoeve van de schuldeisers in het faillissement;
- verlies van het beheer en de beschikking over het vermogen;
- de curator zal aan schuldeisers willen voldoen en de boedel wensen te verkopen.

In voorkomend geval:

- heeft de gemeente geen grip of stem in het voorzetten van activiteiten in De Speeldoos, er ontstaat een gebruikersprobleem;
- heeft de gemeente geen directe zeggenschap inzake grond of opstallen;
- heeft de gemeente indirecte invloed op eventuele voortzetting of herontwikkeling op de locatie van de Speeldoos als gegadigde voor aankoop en/of door middel van het bestemmingsplan.

Risico's:

- het sluiten van de voorziening leidt tot maatschappelijke onrust;
- mogelijk ontstaat een periode zonder voorziening;
- (Gevolgen voor toeleveranciers en personeel van de stichting laten we hier nog achterwege.)

4.1 *Er dienen nog een aantal vacatures ingevuld te worden*

In de rapportage wordt de vraag gesteld of de gemeente Vught een advertentie wenst uit te doen voor de vacature van bestuur van de nieuwe Speeldoos, alsmede de vacature van directeur. Hierover moeten nog duidelijke afspraken gemaakt worden met het huidige interim bestuur, vanwege het feit dat de gemeente hier niet over gaat. Na uw besluit zal dit gesprek één van de eerste stappen richting het huidige bestuur zijn.

Financiën

In onderstaande tabel wordt de regulier begrote subsidie m.b.t. faciliteren amateurkunst (incl. index) uiteengezet. Hierin staat tevens stap voor stap beschreven hoe hier de komende 2,5 jaar mee om te gaan.

Jaartal	Totaalbedrag	Opzet	Verdeling
2019	€ 364.290	Q1/Q2 reguliere subsidie Speeldoos (op het oude niveau)	€ 182.145
		Q3/Q4 incidentele subsidie volgens nieuwe opzet	€ 102.000
		Continuering buitenschoolse cultuureducatie, MDM, incidentele subsidie	€ 20.000
		Juridische kosten bezwaartraject	€ 2.500
		Budget voor proces en projectkosten t.b.v. faciliteren amateurkunst	€ 57.645
2020	€ 370.120	Q1t/m Q4 incidentele subsidie volgens nieuwe opzet	€ 204.000

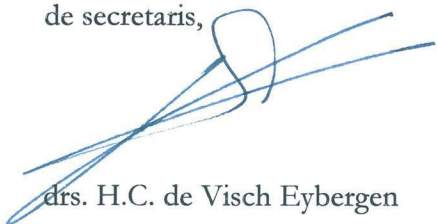
		Dekking incidentele subsidie overbruggingsbudget (lening)	€ 155.000
		Budget voor proces en projectkosten t.b.v. faciliteren amateurkunst	€ 11.120
2021	€ 376.410	Q1 t/m Q4 subsidie beheersstichting, nog niet over besloten, wordt meegenomen in nieuwe subsidieverordening	+ - € 200.000
		Dekking incidentele subsidie overbruggingsbudget (lening)	€ 155.000
		Onvoorzien (of index op subsidie)	€ 21.410

Met ingang van 2022 is het voorstelbaar dat het budget wat niet als subsidie ingezet wordt voor de activiteiten binnen de Speeldoos gereserveerd worden voor renovatie/nieuwbouw.

Communicatie

Na uw raadsbesluit zullen de verschillende incidentele subsidies door het college afgewikkeld worden d.m.v. een officiële beschikking met daarin opgenomen prestatieafspraken. Tevens wordt er in overleg getreden over de te tekenen intentieverklaring en de openstaande vacatures.

Burgemeester en wethouders van Vught,
de secretaris,

drs. H.C. de Visch Eybergen

de burgemeester,

R.J. van de Mortel

Bijlagen

1. Rapportage tijdelijk bestuur "de Speeldoos"
2. Rapportage Berenschot 2017
3. (vertrouwelijk) Cijfermatige onderbouwing
4. Technische due dilligence
 - a. Bijlage bij Technische due dilligence
5. Omvang overbruggingskrediet

